Kongresszusi műsor:

Szept. 26-án este térzene
27-én Kiállítás és vásár megnyitása
28-án Mezőgazdasági kongresszus
28-án Közellátási, közélelmezési, ipari, állattenyésztési kongresszus
30-án Szabadművelődési nap
Okt. 1-én Szőlészeti-borászati kongresszus
2-án Kertészeti és méhészeti kongresszus
3-án Összdolgozók kongresszusa
4-én Orvosi és ifjúsági kongresszus
5-én Orvosi és kereskedelmi kongresszus
Záróünnepély

EGYÉB KIÁLLÍTÁSOK:

Képzőművészeti kiállítás, az élő legnagyobb magyar művészek képeiből, a fővárosi képtár anyagából. — A Magyar-Szovjet Művelődési Társaság mezőgazdasági, bélyeg- és képkiállítása a Szavjetunióból. — Fényképkiállítás Csongrádmegye tájairól, tanyavilágáról, emberéről. — Háziipari népművészeti, kézimunka kiállítás.

A hét műsora:

Szeptember 27-én 8 órakor
Strauss: Denevér. (Színház)

28-án
A mezőgazdasági kongresszus keretében dr. Magyari Beck Vladimir gazd. főfelügyelő előadása.

6 órakor
Szentesi est. Iparos dalárda, Kassai Géza előadása, a tömörkényi Bartók Béla-énekkar, népi táncok, szentesi írók felléptével, stb. (Megyeháza)

29-én 8 órakor
A szegedi Egyetemi Ének-, Balladamondó- és Tánccsoport művészestje. (Színház)

30-án délelőtt 10 órakor
"Nő és a kultúra". A női szervezetek értekezlete. Vezető: Szabóné Veres Jolán. (Városháza, közgyűlési terem)

Délután 4 órakor
A vármegyei és városi Szabadművelődési Tanácsok díszközgyűlése. Előadók: Dr. Karácsony Sándor, az orsz. Szabadművelődési Tanács elnöke és Gombos Ferenc min. tanácsos, a Szabadművelődési Főosztály vezetője. (volt Kaszinó)

Este 8 órakor
Irodalmi est. Karácsony Sándor előadása. Fellépnek még: Harsányiné Zábrák Zsuzsanna énekművésznő, Szabó András zongoraművész, Horváth Ferenc a Nemzeti Színház művésze, Egyetemi Népi Tánccsoport, stb. (Színház)

Október 1-én este 8 órakor.
Móricz Zsigmond: Ludas Matyi (Színház)

2-án este 8 órakor
Móricz Zsigmond: Ludas Matyi (Színház)

3-án este 8 órakor
Pogány Ö. Gábor, a Fővárosi Képtár igazgatója a képzőművészetről vetítettképes előadást tart (Vármegyeháza)

4-én délelőtt 11 órakor
Tárlatvezetés. Vezető: Pogány Ö. Gábor (Kiállítás szinhelyén)

Délután 3 órakor
Ifjúsági értekezletek. Vezetők: Dr. Barczán Endre, az Orsz. Szabadművelődési Tanács főtitkára, Dr. Argayné Komáromi Ilona kereskedelmi iskolai tanárnő (Városháza, közgyűlési terem)

Este 8 órakor
Tábortűz. Ifj. szervezetek, cserkészek, népi kollégiumok, stb. (Sporttelep)

5-én délelőtt 11 órakor
Éneklő ifjúsági hangverseny. Szentesi tanuló ifjuság. (Kossuth-tér)

Délután 3 órakor
Mese-délután. Mese, bábjáték, ének, játék, stb. (Liget)

Délután 5 órakor
Zene-délután. Händel, Bach, Mozart, Kodály, Bartók, stb. művek. Vegyeskórusok. (volt Kaszinó).

F. k.: Tokácsli Lajos — Koltai nyomda, Budapest, V., Csáky-utca 10.

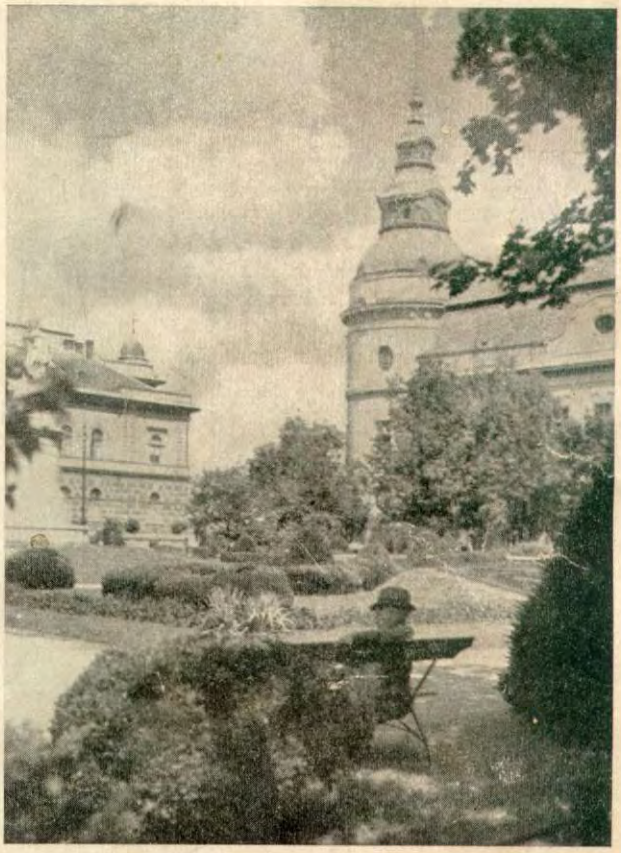
SZENTES

VÁROS ÜNNEPI NAPJAI

1947. SZEPTEMBER 27 — OKTÓBER 5.

*

KULTÚRHÉT KERETÉBEN ALFÖLDI MEZŐGAZDASÁGI, KERESKEDELMI, IPARI, MŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁS ÉS ÁRUMINTA-VÁSÁR

Látkép a Kurcapartról.

Szentes megyei város közönsége 1947. évi szeptember 27-ikétől október 5-ikéig az ország újjáépítésében végzett munkájának, valamint élniakarásának, fejlődésének, elért eredményeinek bemutatására mezőgazdasági, kereskedelmi, ipari, művészeti és árumintavásárt rendez, amelyre szeretettel meghív és vár mindenkit.

Megyeháza és a református iskola.

Vármegyei közkórház főépülete.

Részlet a Széchenyi-parkból.

SZENTES nemcsak az Alföld egyik legrendezettebb és legszebb színmagyar városa, de az egész ország egyik legrégibb állandó települése is, amely a Kurca partján a Sima Ferenc-utca 13. számú telektől a megyeháza épületéig húzódik, a kőkorszaktól kezdve, megszakítás nélkül, mindig virágzott az élet. A tiszai és kőrösi két átkelőhely, a bődi és bökényi, a népvándorlás korában a szentesi határt, rövidebb-hosszabb ideig, a legkülönbözőbb törzsek megszállóhelyévé tette. Priscus Rhetor följegyzéseit követve, Attila székhelyét joggal hiszszük a dónáti határrésznek a Kórógy érre támaszkodó dombvonalán. Különösen mozgalmas volt itt az élet az avarok idején s a magyarok is megszálltak itt már a honfoglalás első éveiben.

A város megalapítása, amelyet a monda Zendus vitéz nevéhez fűz, Kapolcs kun vezér 1093. évi betörésének idejére tehető. Kis halászfalu volt, a határ tizenegy városa és falva között talán a legkisebb. Szerencsés fekvése, mely a kurcaparti Dombot beleplántálta a nádasok és mocsarak közé, biztosította fennmaradását annak ellenére, hogy átszenvedte az ezeréves magyar történelem minden csapását. A török uralom

Naplemente a Tisza partján.

Budapesti műút. (Széchenyi-út)

"Horváth Mihály" főgimnázium.

Szentes nagyállomás.

végén, mint 130 házból álló, mintegy 600 lakosú „várost" találjuk. Hirtelen jött nagy fellendülését annak köszönhette, hogy 1720-ban báró Harruckern János birtokába került s a német báró, a bécsi kormány elnézésével, református menedékhellyé tette, ahová tömegesen jöttek az üldözött protestáns jobbágyok. Elősegítette a fejlődést az is, hogy Harruckern az úri jogok bérbeadásával „szabadmenetelüvé" tette az itteni jobbágyságot. A város színreformátus volt 1740-ig, amikor az uradalom német katolikus családokat telepített le.

Három évtizedes vallási harc színhelye lett a város, de amint örökség útján a gróf Károlyi család kezére jutott s az új földesúr az úrbáriumot a robottal és a deressel életbe léptette, a város a földesúr ellen példanélküli szabadságharcot indított, amely ötven esztendeig tartott és azzal végződött, hogy örökváltsági szerződést kötöttek 1836 január 6-ikán. A város így még 1840. évi törvény előtt megszabadította magát a jobbágyságból. Egymillió háromszázezer pengő forint volt a szabadság ára. Ilyen örökváltsággal egyedül Nyíregyháza városa dicsekedhetik még a magyar földön.

Koszta: "Krumpliszedők".

Református nagytemplom.

Erzsébet-tér.

"Szent Anna" templom az árkádokkal.

Szentes mindig nagy gondot fordított az iskoláztatásra, amit bizonyít a krónikásnak az a feljegyzése, hogy 1703-ban a nagyoskolai rhetorok és poéták között még lányok is akadtak. Különben 1852-ben itt nyiltak meg a legelső tanyai iskolák, 1875-ben az első ovoda, amely harmadik volt az országban. Aggápolda már a tizennyolcadik század végén volt Szentesen, 1831-ben szervezték a „chirurgusi", tehát az orvosi állást, 1843-ban megnyílt az első patika, 1881-ben a városi kórház, 1883-ban fúrták ki az ország harmadik ártézi kútját és 1896-ban nyílt meg Szentesen az ország harmadik ártézi fürdője.

Szentes tiszaparti város, de nincs róla még krónikás feljegyzés sem, hogy valaha árvíz elpusztította volna. Védgátjai legelsők voltak.

A városias fejlődésre jellemző, hogy palincsjárdákat már 1823-ban építettek s a téglajárdák lerakását 1864-ben kezdték, 1875-ben kikövezték a piacteret, 1872-ben bevezették a város rendes világítását, amelyet 540 petróleum lámpa látott el. A város maga építtette meg 1876-ban a távirda, 1896-ban a telefonvonalat. Miután állami vonal nem épült erre, vasútvonalát is maga költségén létesítette. Szocális szempontból jellemző, hogy a szegénykérdést 1894-ben, a koldulás teljes megszüntetésével, az egész országnak példaadó módon rendezte. A szegény emberek lakáskérdésének megoldására is Szentes mutatott példát 1904-ben a felsőpárti munkástelep létesítésével.

A városépítés a század elején vett igazán nagy lendületet, amikor számos középület létesült, kiépültek az aszfalt műutak, amelynél több csak Budapesten van ma is. A város egész területén vannak járdák, a belső városrészek fontosabb utcáiban aszfaltból és betonból, a többi helyeken téglából. Az úthálózat burkolása olyan, hogy a külvárosok legmesszebb eső házai sincsenek 200—250 méternél messzebbre a műúttól. A város közvilágítása 1902 óta villannyal történik. Az ivóvízet ártézi kutak szolgáltatják s a házaknak több mint felében be van vezetve az ártézi víz .

Szentes 1878 óta Csongrád-megye székvárosa, de négyfelé ágazó vasuti s kilenc felé vezető műúthálózata egy hetvenkilométer átmérőjű körzet központjává teszi. A főváros felé kétfelé van összeköttetése: Kiskunfélegyháza—Cegléd és Kunszentmárton—Szolnokon át. Szentesen van a székhelye a Kőrös—Tisza—Marosi Ármentesítő és Belvízszabályozó Társulatnak. Ugyanitt van a Máv alföldi motorforgalmi központja.

Világhírű a szentesi múzeum, amelynek népvándorláskori gyüjteménye páratlan. Legfőbb érdekessége az, hogy a gazdag anyag legnagyobb része a szentesi határban folytatott

Készül a világhírű szentesi fekete-edény.

ásatások eredménye. A múzeum történelmi és régészeti osztálya a József Attila utcában, a néprajzi osztálya a tulakurcai ligetben van elhelyezve.

A város középületei közül kiemelkedik a Kossuth téren a városháza, amely egybeolvad a Szentesi Takarékpénztár szintén német-reneszánsz palotájával, az impozáns vármegyei székház, a református nagytemplom, amelynek merész boltíve építészeti remek. Ez a templom arról híres, hogy kétemeletes karjával talán az egész ország legnagyobb befogadóképességű temploma. Itt van a reformátusok általános iskolájának modern központi épülete. A Kossuth téren áll a megyeháza előtt a város nagy szülöttének, Horváth Mihály csanádi püspök, történetírónak, valamint Kossuth Lajosnak a szobra. A Kossuth utca és Petőfi utca sarkán találjuk a Petőfi szállodát, amelyben a szinház is elhelyezést nyer. A szinház előcsarnokában van elhelyezve a város szülöttének, Tóth Józsefnek, a híres szinésznek mellszobra.

A Kossuth utcán haladva balkéz felől találjuk a görögkeleti magyar egyház kicsiny románstílú templomát, jobbkéz felől az evangélikusok szép kis templomát s az utca végén, az Apponyi tér sarkán van a régi zsinagógák stílusában épült izraelita templom.

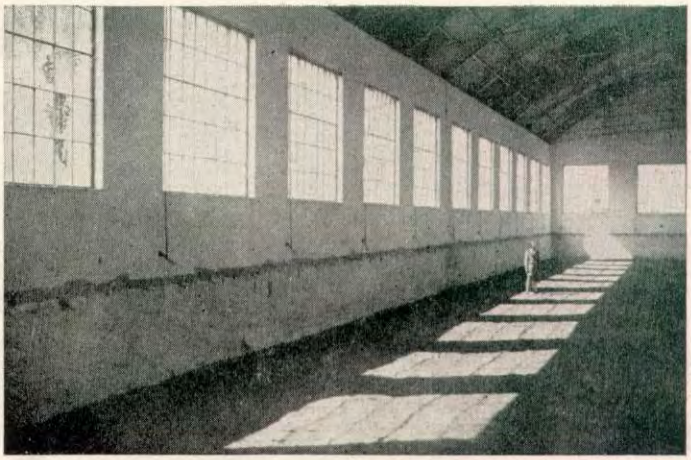
A Kossuth téren a református nagytemplom déli oldalán, a Luther téren az evangélikus templom előtt van az orosz hadsereg két hősi emléke, az Erzsébet téren a magyar hősi emlék.

Az Erzsébet tér nagyszerű virágparkjára néz a katolikus egyház általános iskolájának épülete, a járásbíróság, amelytől árkád húzódik a plébánia lakig s onnan a katolikusok most százéves Szent Anna templomáig. Innen tovább haladva a Szent Imre herceg utcában van a főgimnázium s távolabb a polgári leányiskola épülete. Künn az Apponyi téren áll egymás mellett a rendőrségi palota és a gazdasági iskola. Az Ady Endre utcában van az OTI székház, a Tóth József utcában az állami adóhivatal, a Kiss Bálint utcában az Ármentesítő Társulat igazgatósága, a Sima Ferenc utcában a Szeretetház és a vármegyei közkórház, amelynek parkja kertészeti mestermunka. A Vörösmarty és Jókai utca sarkán van a felsőpárti református templom, a Szalai és Jókai utca sarkán pedig a kapucinus atyák zárdája és temploma. A Kiss Zsigmond utca végén találjuk a volt huszárlaktanya épületeit, amelyben a mostani kiállítás elhelyezést nyer.

Szentesnek irodalmi és művészeti élete is szép multtal dicsekszik. Hírlapja hetvenhét év óta van, ma három napilap

Kiállítási pavillon.

Kiállítási csarnok.

jelenik meg Szentesen. Írói, művészei ma is vannak s büszkesége a városnak, hogy a legnagyobb ma élő festőművész, Koszta József, szentesi lakos.

Szentes jogosan viseli a virágok városa nevet. Gyönyörűek parkosított terei, a Kossuth utca virágágyai, de mindent felülmúl a gyönyörű Tulakurca, a Széchenyi liget... Egy kiragadott rész ez a bibliai Paradicsomból. A liget lombos fái között virágoktól övezve áll Blaha Lujza mellszobra. Itt van a múzeum néprajzi osztálya és könyvtára, itt van az ártézi népfürdő, a gőzfürdő s a város egyik büszkesége: a strandfürdő és sportuszoda.

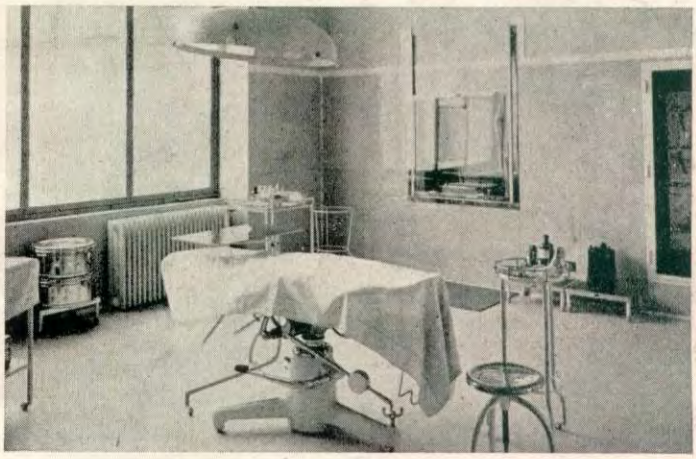
Szentesnek mindig híres volt a baromfitenyésztése, magas nívón állt jószágtenyésztése. Mindkettő most áll helyre régi formájában. Világhírű a szentesi cseresznye, meggy, szamóca, a noszpolya, amely sehol sem terem olyan bőségben és kitűnő minőségben, mint Szentesen, a kajszi és szilva, a dinnye. Konyhakertészete az egész országban első helyen áll. Évi termelvénye több, mint kétezer vagón. Szerencsés klimatikus viszonyai folytán mindenből a legelső gyümölcsöt és legkorábbi s legízesebb zöldségfélét Szentes hozza a piacra.

Strand.

Kórházi pavillon.

Kórházi műtő.

Állattenyész kiállítás istállói.

Mezőgazdasági kiállítás épületei.

Szentes ipara és kereskedelmi élete is fejlett. A két legnagyobb gyártelep a Zsoldos r. t. és a Hangya telepe, amelyekhez még három téglagyár, két gőzmalom és több kisebb telep járul. Az önálló iparosok száma meghaladja az ezret, a kereskedők száma több mint kétszáz. A hitelszükségletet három pénzintézet biztosítja. Az egész világon páratlanul áll a szentesi agyagipar híres fekete edényei.

*

Az árumintavásár és kiállítás a volt lovassági laktanya területén és épületeiben lesz. 30 kat. hold bekerített park ez, modern kétemeletes épületekkel, istállókkal és csarnokokkal. Van 16 drb 20 méter hosszú terme, több kisebb terem. 60x22 méteres nagy fedett csarnok, állattenyésztés részére 6 drb 100 férőhelyes modern istálló. Ezenkívül korlátlan szabadtéri terület áll a kiállítók rendelkezésére. Minden ágazata a kiállításnak egy telepen, a kiállítás területén van ugyanitt hatalmas vendéglő-étterem ízes alföldi ételekkel áll a közönség rendelkezésére.

Heti-vásár.

Zsoldos Rt. Ipartelepe.

Készül a csempe.